

بررسی ساختار عاملی و اعتباریابی مقیاس بهزیستی روان‌شناختی Ryff در کودکان کار در بحران کرونا: یک مطالعه توصیفی

بینا ترابی^۱، دکتر آرزینا امیرفخرایی^۲، دکتر پروین رضایی گزکی^۳، دکتر محمدرضا محمدی سلیمانی^۴

دریافت مقاله: ۱۴۰۰/۱۰/۰۶ ارسال مقاله به نویسنده جهت اصلاح: ۱۴۰۰/۱۰/۲۰ دریافت اصلاحیه از نویسنده: ۱۴۰۱/۰۱/۳۱ پذیرش مقاله: ۱۴۰۱/۰۲/۰۴

چکیده

زمینه و هدف: بحران کرونا منجر به افزایش کودکان کار شده است که این کودکان از بهزیستی روان‌شناختی نامطلوبی برخوردار هستند. بنابراین هدف از پژوهش حاضر تعیین ساختار عاملی و اعتباریابی مقیاس بهزیستی روان‌شناختی Ryff در کودکان کار بود. **مواد و روش‌ها:** این پژوهش از نوع توصیفی بود که با روش مدل‌یابی معادلات ساختاری انجام شد. جامعه آماری شامل کلیه کودکان کار شهر بندر عباس در سال ۱۴۰۰ بود. تعداد نمونه‌ها بر اساس معیارهای روان‌سنجی به تعداد ۸۰ نفر برای بخش روایی پیش‌بین و ۱۰۰ نفر برای بخش روایی همگرایی تعیین شد. نمونه‌ها به روش نمونه‌گیری تصادفی انتخاب شدند. اطلاعات پژوهش از طریق سه پرسش‌نامه بهزیستی روان‌شناختی Ryff (۱۹۸۹)، شادکامی آکسفورد (۱۹۹۰) و پرسش‌نامه ویژگی‌های روان‌شناسی مثبت (۲۰۰۸) به‌صورت فرم چاپی و الکترونیکی با ارسال لینک پرسش‌نامه به موبایل شرکت‌کنندگان جمع‌آوری گردید. برای بررسی روایی مقیاس از روش‌های روایی محتوا، همگرا و تحلیل عوامل استفاده شد. پایایی مقیاس به‌وسیله روش‌های همسانی درونی و پایایی تصنیفی بررسی گردید.

یافته‌ها: نتایج تحلیل عاملی اکتشافی نشان داد که پرسش‌نامه محقق ساخته از شش عامل تشکیل شده و از روایی و پایایی مناسبی برخوردار است. تحلیل عاملی تأییدی نیز مدل شش عاملی را تأیید کرد. این پرسش‌نامه به همراه پرسش‌نامه شادکامی آکسفورد و پرسش‌نامه ویژگی‌های روان‌شناسی مثبت اجرا شد که با ۱۸ آیتم از پایایی و روایی مناسبی برخوردار بود ($P < 0.001$). **نتیجه‌گیری:** از پرسش‌نامه مقیاس بهزیستی روان‌شناختی Ryff ۱۸-آیتمی می‌توان برای ارزیابی بهزیستی روان‌شناختی در کودکان کار استفاده کرد.

واژه‌های کلیدی: بهزیستی روان‌شناختی، کودکان کار، تحلیل عاملی، اعتباریابی

۱- دانشجوی دکتری روانشناسی عمومی، واحد بندرعباس، دانشگاه آزاد اسلامی، بندرعباس، ایران

۲- (نویسنده مسئول) استادیار، گروه روانشناسی، واحد بندرعباس، دانشگاه آزاد اسلامی، بندرعباس، ایران

تلفن: ۰۷۶-۳۳۶۷۷۵۰۸، دورنگار: ۰۷۶-۳۳۶۷۷۵۰۸، پست الکترونیکی: amirfakhra.az26@gmail.com

۳- استادیار، گروه عمومی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان، بندرعباس، ایران

۴- استادیار، گروه روانشناسی، واحد کرمان، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمان، ایران

مقدمه

شیوع کار در کودکان به ویژه در کشورهای در حال توسعه یک نگرانی جهانی است [۱]. بر اساس برآوردها حدود ۴۰ میلیون کودک گرفتار برده‌داری نوین هستند و ۱۵۲ میلیون کودک در کل جهان شاغل هستند [۲]. نزدیک ۵۰ درصد از کودکان کار در مشاغل خطرناک فعالیت می‌کنند [۳]. مشاغل خطرناکی مانند قاچاق مواد مخدر، درگیری‌های مسلحانه، پورنوگرافی، روسپی‌گری و قاچاق جان، کودکان را در معرض خطر قرار داده است [۴].

بحران کرونا منجر به گسترش فقر در بسیاری از کشورها شده است که این مسئله بهزیستی روان‌شناختی (Welfare psychology) علیه کودکان و افزایش کار آن‌ها شده است [۵-۶]. بهزیستی روان‌شناختی علیه کودکان یک واقعیت جهانی است که می‌تواند منجر به بزه‌کاری، استثمار و اعتیاد در کودکان شود و در بزرگسالی نیز منجر به مشکلاتی در زمینه سلامتی، تحصیلات، شغل و روابط برای قربانی شود [۷-۸]. در سال ۲۰۲۰ حدود ۱۶۰ میلیون کودک کار در سراسر جهان کار اجباری انجام داده‌اند که برآورد می‌شود با ادامه روند کرونا این میزان افزایش یابد [۹-۱۰].

در حالی که در جهان آمار کودکان کار رو به کاهش است، اما در ایران به دلیل شرایط اقتصادی حاکم به واسطه شیوع همه‌گیری کرونا، شاهد افزایش تعداد کودکان کار هستیم [۹]. بر اساس برآوردها در ایران حدود سه تا هفت میلیون کودک کار وجود دارد [۱۱]. این کودکان در ایران در معرض آسیب قرار دارند که زبان‌های جبران‌ناپذیری برای خانواده‌ها و جامعه ایرانی دارد [۱۲].

مطالعات نشان داده است که کودکان کار از لحاظ بهزیستی روان‌شناختی در وضعیت مطلوبی قرار ندارند و آمار مربوط به وضعیت روانی این کودکان نگران کننده است [۱۳-۱۶]. بهزیستی روان‌شناختی به عنوان تلاشی برای بهبود خود و تحقق پتانسیل‌هایمان تعریف می‌شود که با تلاش برای غلبه بر مشکلات و دستیابی به اهداف ارزشمند مرتبط است [۱۷].

بهزیستی روان‌شناختی تأثیرات گسترده‌ای بر کیفیت زندگی کودکان و نوجوانان دارد [۱۸]. گزارشات رسانه‌ای کودکان کار در ایران بیان‌گر گسترش رفتارهای مجرمانه، مصرف مواد و نظایر آن در کودکان کار است [۱۹]. بنابراین ارتقاء بهزیستی روان‌شناختی کودکان ممکن است بهبود ملموسی در کل زندگی آن‌ها داشته باشد [۲۰].

عدم بهزیستی روان‌شناختی در کودکان کار ایران، واقعیتی دردناک است که کم‌تر به آن توجه شده است که برای بهبود آن اقدام مؤثری به عمل نیامده است [۲۱].

یکی از ابزارهای معتبر که برای ارزیابی بهزیستی روان‌شناختی در کودکان ارائه شده است، فرم کوتاه ۱۸ سؤالی Ryff است. مقیاس اصلی در سال ۱۹۸۹ طراحی و فرم‌های کوتاه‌تری از آن ارائه شده است. نسخه ۱۸ آیتمی، ۶ عامل را در بر می‌گیرد. سؤال‌های ۱، ۴، ۶، عامل تسلط بر محیط، سؤال‌های ۹، ۱۲، ۱۸، عامل استقلال، سؤال‌های ۳، ۱۱، ۱۳، عامل ارتباط مثبت با دیگران، سؤال‌های ۷، ۱۵، ۱۷، عامل رشد شخصی، سؤال‌های ۵، ۱۴، ۱۶، عامل هدفمندی در زندگی، سؤال‌های ۲، ۸، ۱۰، عامل پذیرش خود را می‌سنجد

[۲۴-۲۲]. میزان روایی و پایایی و فرم ۶ بعدی این مقیاس در مطالعات مورد تأیید قرار گرفته است [۲۵-۲۴].

با توجه به عدم اعتباریابی این مقیاس در بین کودکان کار، با به کارگیری این ابزار برای غربالگری وضعیت بهزیستی روان‌شناختی این کودکان برای بهتر نمودن شرایط زندگی آن‌ها می‌توان برنامه‌ریزی نمود. بنابراین این تحقیق با هدف تعیین ساختار عاملی و اعتباریابی مقیاس بهزیستی روان‌شناختی Ryff در کودکان کار انجام شد.

مواد و روش‌ها

این پژوهش از نوع روان‌سنجی بود که با روش مدل‌یابی معادلات ساختاری انجام شد. جامعه مورد نظر در پژوهش حاضر کلیه کودکان کار شهر بندرعباس در سال ۱۴۰۰ بودند. کودکان کار به گروهی از کودکان گفته می‌شود که به کار در بیرون از خانه اشتغال دارند. این نوع فعالیت طیف وسیعی از فعالیت‌ها از جمله انواع کار واقعی و کاذب، کارگری غیر حرفه‌ای، گدایی، واکس زدن، فروش کالاهای کم ارزش و غیره را شامل می‌شود [۲۱]. تعداد نمونه برای روایی همگرایی تعداد ۱۰۰ نفر بر اساس معیار Sanjari و همکاران در نظر گرفته شد [۲۶]. همین‌طور تعداد نمونه‌های لازم در تحلیل عاملی اکتشافی برای هر سؤال ۱۵ نفر در نظر گرفته شده است [۲۷]، که با توجه به تعداد سؤالات ۲۷۰ نفر در نظر گرفته شد که با توجه به احتمال ریزش نمونه‌ها تعداد ۳۵۰ نفر در نهایت انتخاب گردید. برای نمونه‌گیری در روایی همگرا و تحلیل عاملی از روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای استفاده شد. لازم به ذکر است ابتدا نمونه‌های

روایی همگرایی انتخاب گردید و افراد انتخاب شده از جامعه آماری برای تحلیل عاملی کنار گذاشته شدند.

نمونه‌گیری خوشه‌ای به این صورت انجام شد که از میان مناطق سه گانه شهر بندرعباس دو منطقه به صورت تصادفی و با روش قرعه‌کشی انتخاب گردید و با مراجعه به این مناطق از هر منطقه به صورت تصادفی با روش قرعه‌کشی سه خیابان انتخاب شد. با مراجعه به این خیابان‌ها به تمامی کودکان کار در دسترس پرسش‌نامه تحقیق پس از کسب رضایت آگاهانه ارائه گردید. تعداد ۲۲ نفر از کودکان کار تمایلی به همکاری در پژوهش نداشتند. در نهایت تعداد ۴۲۸ پرسش‌نامه به صورت فرم چاپی و الکترونیکی با ارسال لینک پرسش‌نامه به موبایل شرکت‌کنندگان تکمیل گردید. ویژگی‌های جمعیت شناختی شامل جنسیت، ملیت، سن، رتبه تولد و وضعیت تحصیلی از نمونه‌ها ثبت و جمع‌آوری شده است.

ملاک ورود به پژوهش شامل داوطلب بودن آزمودنی و کودک کار بود. ملاک خروج شامل عدم تکمیل پرسش‌نامه‌ها بود. این پژوهش پس از کسب اجازه آگاهانه از شرکت‌کنندگان در مطالعه انجام شد. این نکته مهم ذکر گردید که کلیه نکات مندرج در پرسش‌نامه به صورت محرمانه باقی خواهد ماند تا آزمودنی‌ها دقیق‌ترین پاسخ‌ها را انتخاب نمایند. این مقاله برگرفته شده از رساله دکترای نویسنده اول و دارای کد اخلاق IR.IAU.BA.REC.1400.008 از دانشگاه آزاد اسلامی واحد بندرعباس است.

زندگی هدفمند و رشد شخصی به ترتیب ۰/۷۹، ۰/۸۲، ۰/۸۰، ۰/۷۴ و ۰/۷۶ محاسبه شده است.

پرسش‌نامه شادکامی آکسفورد (The Oxford Happiness Questionnaire): این پرسش‌نامه را Argyle و Lu (۱۹۹۰) تهیه کرده‌اند که دارای ۲۹ گویه و ۷ مؤلفه خود پنداره (سؤالات ۱، ۲، ۳، ۶، ۱۰، ۱۳، ۱۴، ۱۹ و ۲۴)، رضایت از زندگی (سؤالات ۳، ۹ و ۱۲)، آمادگی روانی (سؤالات ۱۸، ۲۰، ۲۱ و ۲۵)، سر ذوق بودن (سؤالات ۱۱ و ۱۵)، احساس زیبایی شناختی (سؤالات ۲، ۴، ۷، ۱۶ و ۲۷)، خودکارآمدی (سؤالات ۸، ۱۷، ۲۲ و ۲۶) و امیدواری (سؤالات ۲۸ و ۲۹) می‌باشد. پاسخ‌ها در یک مقیاس ۴ درجه‌ای از نمره یک (اصلاً) تا نمره چهار (زیاد)، نمره‌گذاری می‌شوند. در نسخه اصلی، ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۷ تا ۰/۹۲، ضریب بازآزمایی ۰/۵۳ تا ۰/۹۱ در فواصل زمانی مختلف گزارش شده است [۲۹]. در مطالعه Alipoor و Noorbala، بازآزمایی به ترتیب برابر با ضریب آلفای کرونباخ برای مؤلفه‌های شادکامی (خود پنداره، رضایت از زندگی، آمادگی روانی، سر ذوق بودن، احساس زیبایی شناختی، خودکارآمدی و امیدواری) به ترتیب ۰/۶۵، ۰/۷۶، ۰/۶۶، ۰/۶۵، ۰/۷۳، ۰/۷۴ و ۰/۷۲ به دست آمد [۳۰]. مقدار ضریب پایایی در مطالعه حاضر از طریق آلفای کرونباخ و تنصیف ۰/۸۰ و ۰/۹۱ محاسبه شده است.

پرسش‌نامه ویژگی‌های روان‌شناسی مثبت (Positive Psychology Inventory): این پرسش‌نامه توسط Rashid در سال ۲۰۰۸ به منظور سنجش میزان شادکامی افراد ساخته شده است. این پرسش‌نامه دارای ۲۱ سؤال در یک

مقیاس بهزیستی روان‌شناختی (Psychological Scale Well-Being): این مقیاس توسط Ryff در سال ۱۹۸۹ طراحی شد و مشتمل بر ۱۸ سؤال در یک مقیاس لیکرت ۶ گزینه‌ای (کاملاً مخالفم، تا حدودی مخالفم، کمی مخالفم، کمی موافقم، تا حدودی موافقم، کاملاً موافقم) است. این نسخه، ۶ عامل را در برمی‌گیرد. سؤال‌های ۱، ۴، ۶، عامل تسلط بر محیط، سؤال‌های ۹، ۱۲، ۱۸، عامل استقلال، سؤال‌های ۳، ۱۱، ۱۳، عامل ارتباط مثبت با دیگران، سؤال‌های ۷، ۱۵، ۱۷، عامل رشد شخصی، سؤال‌های ۵، ۱۴، ۱۶، عامل هدف‌مندی در زندگی، سؤال‌های ۲، ۸، ۱۰، عامل پذیرش خود را می‌سنجد. در نسخه اصلی، ضریب پایایی به روش آلفای کرونباخ مقیاس بهزیستی روان‌شناختی Ryff ۰/۸۸ و خرده مقیاس‌های پذیرش خود، روابط مثبت با دیگران، خودمختاری، تسلط بر محیط، زندگی هدفمند و رشد شخصی به ترتیب ۰/۷۵، ۰/۸۲، ۰/۸۳، ۰/۸۲، ۰/۷۶ و ۰/۷۸ گزارش شد. هم‌چنین روایی محتوایی آن نیز مورد تأیید قرار گرفت [۲۲]. در مطالعه Bayani و همکاران، ضریب پایایی به روش بازآزمایی مقیاس بهزیستی روان‌شناختی Ryff ۰/۸۲ و خرده مقیاس‌های پذیرش خود، روابط مثبت با دیگران، خودمختاری، تسلط بر محیط، زندگی هدفمند و رشد شخصی به ترتیب ۰/۷۰، ۰/۷۷، ۰/۷۸، ۰/۷۷، ۰/۷۱ و ۰/۷۸ گزارش شد. هم‌چنین روایی صوری آن نیز مورد تأیید قرار گرفت [۲۸]. مقدار پایایی پرسش‌نامه به روش آلفای کرونباخ در مطالعه حاضر ۰/۸۴ و خرده مقیاس‌های پذیرش خود، روابط مثبت با دیگران، خودمختاری، تسلط بر محیط،

مقیاس لیکرت ۴ گزینه‌ای (از ۰ تا ۳ امتیاز برای هر سؤال) و سه زیر مقیاس زندگی خوشایند، متعهدانه و معنادار است. طیف نمره کلی این آزمون ۰ تا ۶۳ و طیف نمرات زیرمقیاس‌ها ۰ تا ۲۱ قرار دارد. نمره بالاتر حاکی از شادکامی بیش‌تر در حیطه مورد نظر است. در نسخه اصلی، میزان پایایی با روش آلفای کرونباخ ۰/۸۹ و روایی محتوایی آن نیز مطلوب گزارش شد [۳۱]. در پژوهش Ghorbani و همکاران، میزان پایایی با روش آلفای کرونباخ ۰/۸۵ گزارش شد و روایی آن نیز مورد تأیید قرار گرفت [۳۲]. مقدار پایایی پرسش‌نامه در مطالعه حاضر ۰/۸۷ محاسبه شده است.

تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۲ و LISREL نسخه ۸ صورت گرفت. از آمار توصیفی جهت برآورد فراوانی و درصد استفاده شد. برای بررسی روایی محتوایی، نسبت روایی محتوایی و شاخص روایی محتوایی برآورد شد [۳۳]. جهت بررسی روایی همگرایی، از ضریب همبستگی Pearson بین نمرات مقیاس بهزیستی روان شناختی Ryff ۱۸-آیتمی و پرسش‌نامه شادکامی آکسفورد و پرسش‌نامه ویژگی‌های روان‌شناسی مثبت استفاده شد. برای بررسی روایی سازه و تعیین ساختار عاملی مقیاس تحت بررسی، تحلیل عاملی اکتشافی به روش تحلیل مؤلفه‌های اصلی با چرخش Varimax انجام شد. در این تحلیل عوامل دارای ارزش‌های ویژه بیش‌تر از ۱ به‌عنوان عامل‌های اصلی در نظر گرفته شد [۳۴]. تحلیل عاملی تأییدی نیز جهت بررسی برازش مقیاس به کار گرفته شد.

نمونه پژوهش شامل ۳۲۸ نفر شرکت‌کننده در بخش تحلیل عاملی، ۲۳۴ نفر (۷۱/۳۴ درصد) پسر و ۹۴ نفر

(۲۸/۶۶ درصد) دختر بودند. ملیت (۸۶/۵۹ درصد) ایرانی بود. سن ۱۸ نفر (۵/۴۹ درصد) ۱۰ سال، ۱۴ نفر (۴/۲۷ درصد) ۱۱ سال، ۳۱ نفر (۹/۴۵ درصد) ۱۲ سال، ۳۷ نفر (۱۱/۲۸ درصد) ۱۳ سال، ۴۴ نفر (۱۳/۴۱ درصد) ۱۴ سال، ۵۰ نفر (۱۵/۲۴ درصد) ۱۵ سال، ۶۸ نفر (۲۰/۷۳ درصد) ۱۶ سال و ۶۶ نفر (۲۰/۱۲ درصد) ۱۷ سال داشتند. ۹۳ نفر (۲۸/۳۵ درصد) فرزند دوم بودند. ۱۸۵ نفر (۵۶/۴۰ درصد) در حال تحصیل بودند (جدول ۱).

جدول ۱- ویژگی‌های دموگرافیک کودکان کار شهر بندرعباس در سال ۱۴۰۰ (n=۳۲۸)

متغیر	تعداد	(درصد)
جنسیت	پسر	۲۳۴ (۷۱/۳۴)
	دختر	۹۴ (۲۸/۶۶)
ملیت	ایرانی	۲۸۴ (۸۶/۵۹)
	افغانی	۴۱ (۱۲/۵۰)
	عراقی	۳ (۰/۹۱)
سن (سال)	۱۴-۱۰	۱۴۴ (۴۳/۹۲)
	۱۷-۱۵	۱۸۴ (۵۶/۰۸)
رتبه تولد	فرزند اول	۸۶ (۲۶/۲۲)
	فرزند دوم	۹۳ (۲۸/۳۵)
	فرزند سوم	۵۹ (۱۷/۱۹)
	فرزند چهارم	۳۶ (۱۰/۹۸)
	فرزند پنجم	۲۲ (۶/۷۱)
	فرزند ششم	۱۴ (۴/۸۸)
	فرزند هفتم	۷ (۲/۱۳)
وضعیت تحصیلی	فرزند هشتم	۷ (۲/۱۳)
	فرزند نهم	۲ (۰/۶۱)
	اصلاً مدرسه نرفتند	۳۰ (۹/۱۵)
	ترک تحصیل کردند	۱۳ (۳۴/۴۵)
	در حال تحصیل	۱۸۵ (۵۶/۴۰)

در مرحله روایی محتوایی، همه سؤالات از نظر متخصصان مورد تأیید قرار گرفتند. نسبت روایی محتوایی برای ۱۸ سؤال مقیاس در دامنه ۸۱ تا ۱۰۰ درصد قرار داشت. بر اساس جدول Lawshe برای ارزیابی ۱۰ متخصص، نسبت روایی محتوایی بالاتر از ۰/۶۲ مورد نیاز است و شاخص روایی محتوایی نیز برابر با ۰/۸۴ برآورد گردید که مقدار قابل قبولی است. حداقل مقدار قابل قبول شاخص روایی محتوایی برابر با ۰/۷۰ است [۳۵].

به‌منظور بررسی همبستگی بین نمرات آزمودنی‌ها در هر گویه و نمره آن‌ها در کل مقیاس بهزیستی روان‌شناختی Ryff ۱۸-آیتمی، از ضریب همبستگی Pearson استفاده شد. نتایج حاصل از همبستگی گویه‌ها با نمره کل مقیاس، بیان‌گر آن است که همه گویه‌ها همبستگی مثبت و معنی‌داری با نمره کل دارند و در دامنه ۰/۱۷ تا ۰/۵۲ متغیر بودند. به‌منظور بررسی روایی همگرایی، مقیاس بهزیستی روان‌شناختی Ryff ۱۸-آیتمی در کنار پرسش‌نامه شادکامی اکسفورد و پرسش‌نامه ویژگی‌های روان‌شناسی مثبت اجرا شد. نتایج نشان داد که همبستگی بین مقیاس بهزیستی روان‌شناختی Ryff ۱۸-آیتمی با پرسش‌نامه ویژگی‌های روان‌شناسی مثبت ($r=0/61$, $P<0/001$) و پرسش‌نامه شادکامی اکسفورد مثبت معنی‌دار بود ($r=0/69$, $P<0/001$).

برای پی بردن به این‌که آیا ماتریس همبستگی بین سؤالات مقیاس، از تناسب کافی برای تحلیل عاملی برخوردار است یا نه از اندازه کفایت نمونه‌گیری و آزمون کرویت Bartlett استفاده شد. نتایج نشان داد که مقدار کرویت Bartlett برای

پژوهش حاضر برابر با ۰/۶۷ می‌باشد که نشان‌دهنده کفایت حجم نمونه است، بنابراین حجم نمونه برای این تحلیل کافی بوده است ($\chi^2=2427/04$, $df=153$, $P=0/005$). نتایج نشان داد که اجرای تحلیل عاملی برای داده‌های به‌دست آمده قابل توجیه است. برای انجام یک تحلیل عاملی خوب در آزمون کفایت نمونه‌برداری، ارزش‌های ۰/۶۰ و بالاتر از آن، مورد نیاز است و در صورتی می‌توان گفت که داده‌ها برای تحلیل عامل مناسب هستند که مقدار آزمون Bartlett در سطح معناداری قابل قبول باشد [۳۲].

نتایج مربوط به تحلیل بار عاملی سؤالات نشان داد که تمامی سؤالات به‌جز سؤال ۱۷ بار عاملی بالای ۰/۵ داشتند، بنابراین سؤال ۱۷ از ادامه بررسی‌ها حذف می‌گردد. همین‌طور نتایج نشان داد که مقیاس از شش عامل اشباع می‌باشد که بر اساس روش مؤلفه‌های اصلی با چرخش Varimax در مجموع ۷۳/۷۵ درصد از واریانس مورد نظر را تبیین می‌کند که به ترتیب عامل اول با ۱۳/۶۹ درصد، عامل دوم با ۱۳/۰۱ درصد، عامل سوم با ۱۲/۲۰ درصد، عامل چهارم با ۱۱/۹۱ درصد، عامل پنجم با ۱۱/۵۸ درصد و عامل ششم با ۱۱/۳۴ درصد از واریانس را تبیین می‌نمایند. این مقیاس مشتمل بر بعد هدف‌مندی در زندگی شامل سؤالات ۵، ۱۴ و ۱۶؛ بعد تسلط بر محیط شامل سؤالات ۱، ۴ و ۶؛ بعد ارتباط مثبت با دیگران شامل سؤالات ۳، ۱۱ و ۱۳؛ بعد پذیرش خود شامل سؤالات ۲، ۸ و ۱۰؛ بعد رشد شخصی شامل سؤالات ۷ و ۱۵ و بعد استقلال شامل سؤالات ۹، ۱۲ و ۱۸ است (جدول ۲).

جدول ۲- ماتریس مؤلفه‌های چرخشی مقیاس بهزیستی روان‌شناختی در کودکان کار شهر بندرعباس در سال ۱۴۰۰ (n=۳۲۸)

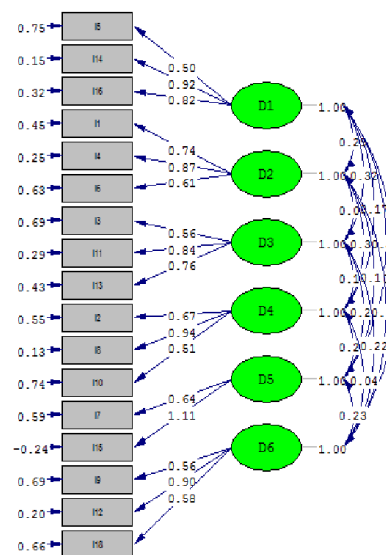
سؤال	مؤلفه‌ها					
	۱	۲	۳	۴	۵	۶
۱- من مسئول وضع زندگی کنونی‌ام هستم.	۰/۰۳	۰/۸۹	۰/۰۳	۰/۰۴	-۰/۰۳	۰/۰۶
۲- هنگامی که جریان زندگی خود را مرور می‌کنم، از آن‌چه روی داده خشنود می‌شوم.	-۰/۱۰	۰/۰۶	۰/۰۵	۰/۸۸	۰/۰۳	-۰/۰۶
۳- حفظ روابط صمیمی برای من مشکل است.	-۰/۰۷	۰/۲۴	۰/۷۸	۰/۲۱	-۰/۱۳	۰/۰۳
۴- نیازهای زندگی روزمره، اغلب مرا از پای در می‌آورد.	۰/۱۶	۰/۸۴	-۰/۰۱	۰/۱۹	-۰/۰۱	۰/۰۲
۵- من برای حال زندگی می‌کنم.	۰/۶۲	۰/۱۶	۰/۲۳	۰/۱۰	۰/۱۱	-۰/۱۰
۶- مسئولیت‌های زندگی روزانه‌ام را به خوبی مدیریت می‌کنم.	۰/۲۷	۰/۶۱	۰/۰۵	۰/۰۳	۰/۳۸	۰/۱۳
۷- داشتن تجارب جدیدی که تفکر فرد را به چالش می‌کشد، مهم است.	۰/۰۵	-۰/۰۲	۰/۱۲	۰/۰۴	۰/۸۷	۰/۰۳
۸- بیش‌تر جنبه‌های شخصیت خود را دوست دارم.	۰/۱۰	۰/۲۴	۰/۱۰	۰/۸۶	۰/۰۲	۰/۰۲
۹- افراد مصمم و با اراده بر من تأثیر می‌گذارند.	۰/۰۳	-۰/۲۲	-۰/۰۹	-۰/۰۵	۰/۱۰	۰/۸۰
۱۰- از موفقیت‌های زندگی احساس ناامیدی می‌کنم.	۰/۳۸	-۰/۰۷	۰/۱۱	۰/۵۹	۰/۳۸	۰/۱۵
۱۱- افراد مرا به‌عنوان فردی علاقمند به‌صرف وقت با دیگران، توصیف می‌کنند.	۰/۲۱	۰/۰۱	۰/۸۴	-۰/۰۹	۰/۱۱	۰/۰۳
۱۲- به نظرات خود اطمینان دارم.	۰/۱۲	۰/۱۱	۰/۱۴	-۰/۰۹	۰/۰۴	۰/۸۳
۱۳- روابط خیلی گرم و همراه با اعتماد زیادی را با دیگران تجربه نکرده‌ام.	۰/۲۴	-۰/۱۵	۰/۷۶	۰/۰۲	۰/۲۱	۰/۱۰
۱۴- بعضی از افراد بی‌هدف، زندگی خود را سپری می‌کنند، اما من از آن دسته از افراد نیستم.	۰/۸۹	۰/۱۱	۰/۰۷	۰/۰۰	۰/۰۸	۰/۱۰
۱۵- همه آن‌چه را باید در زندگی انجام دهم، انجام داده‌ام.	۰/۱۷	۰/۰۹	۰/۲۱	۰/۰۹	۰/۸۳	۰/۱۴
۱۶- از تلاش برای ایجاد بهبودها و تغییرات زیاد در زندگی‌ام دست کشیده‌ام.	۰/۸۳	۰/۰۸	۰/۰۳	۰/۰۰	۰/۱۷	۰/۱۶
۱۷- خودم را آن‌گونه که فکر می‌کنم مهم است، قضاوت می‌کنم.	۰/۱۴	۰/۰۵	-۰/۲۴	۰/۰۳	۰/۳۸	-۰/۰۳
۱۸- امور زندگی و کارهای زندگی اغلب مرا کلافه می‌کند.	۰/۰۲	۰/۳۰	۰/۱۰	۰/۲۱	۰/۰۱	۰/۷۲

در ادامه، شاخص‌های کلی برازش مقیاس بهزیستی روان‌شناختی Ryff ۱۸-آیتمی در جدول ۳ ارائه شده است. با توجه به نتایج نسبت مجذور کای به درجه آزادی (Chi squared/df)، شاخص نیکویی برازش (Goodness of Fit Index)، شاخص نیکویی برازش اصلاح شده (Adjusted Goodness of Fit Index)، شاخص برازش هنجار شده (Normed Fit Index)، شاخص برازش تطبیقی (Comparative Fit Index)، شاخص برازش افزایشی (Incremental Fit Index)، شاخص برازش مقتصد (Parsimony Normed Fit Index) و ریشه میانگین مجذورات خطای برآورد (Root Mean Square Error of Approximation) می‌توان گفت که داده‌ها از مدل سه عاملی حمایت می‌کند (جدول ۳).

جدول ۳- شاخص‌های کلی برازش مقیاس بهزیستی روان‌شناختی در کودکان کار شهر بندرعباس در سال ۱۴۰۰ (n=۳۲۸)

شاخص	نسبت خی دو به درجه آزادی	شاخص نیکویی برازش	شاخص نیکویی برازش اصلاح شده	شاخص برازش هنجار شده	شاخص برازش تطبیقی	شاخص برازش فزاینده	شاخص برازش اصلاح شده مقتصد	ریشه میانگین مربعات خطای برآورد
نتایج برازش	۴/۶۵	۰/۸۷	۰/۹۱	۰/۹۱	۰/۹۰	۰/۹۱	۰/۴۶	۰/۰۹
قابل قبول [۳۶]	۵	۰/۹۰	۰/۹۰	۰/۹۰	۰/۹۰	۰/۹۰	۰/۵۰	۰/۱۰

مدل ضرایب استاندارد در نمودار ۱، ارائه شده است.

Chi-Square=484.24, df=104, P-value=0.00000, RMSEA=0.090

نمودار ۱- مدل ضرایب استاندارد در مقیاس بهزیستی روان‌شناختی در کودکان کار شهر بندرعباس در سال ۱۴۰۰ (n=۳۲۸)

در این مطالعه به‌منظور بررسی پایایی مقیاس بهزیستی روان‌شناختی Ryff ۱۸-آیتمی، از روش‌های همسانی درونی استفاده شد. به این منظور، ضریب آلفای کرونباخ داده‌های پژوهش محاسبه شد. ضریب آلفای به‌دست آمده برای کل مقیاس برابر با ۰/۷۹ بود و به همین ترتیب برای خرده مقیاس‌های هدفمندی در زندگی ۰/۸۰، تسلط بر محیط ۰/۷۸، ارتباط مثبت با دیگران ۰/۷۶، پذیرش خود ۰/۷۵، رشد شخصی ۰/۸۳ و استقلال ۰/۷۱ به دست آمد. علاوه بر این، ضریب پایایی مقیاس با استفاده از روش تصنیفی نیز محاسبه شد. ضریب تصنیفی برای نیمه اول داده‌ها (۹ سؤال) برابر با ۰/۶۸ و برای نیمه دوم داده‌ها (۸ سؤال) برابر با ۰/۷۲

و همبستگی بین دو نیمه ۰/۶۶ بود. این یافته‌ها حاکی از ضریب همسانی درونی مطلوب برای مقیاس بهزیستی روان-شناختی Ryff ۱۸-آیتمی است (جدول ۴).

جدول ۴- محاسبات همسانی درونی مقیاس بهزیستی روان‌شناختی در کودکان کار شهر بندرعباس در سال ۱۴۰۰ (n=۳۲۸)

کل مقیاس	هدفمندی در زندگی	تسلط بر محیط	ارتباط مثبت با دیگران	پذیرش خود	رشد شخصی	استقلال	ضریب تصنیفی نیمه اول	ضریب تصنیفی نیمه دوم	ضریب همبستگی بین دو نیمه
۰/۷۹۴	۰/۸۰۱	۰/۷۸۲	۰/۷۶۶	۰/۷۵۲	۰/۸۳۶	۰/۷۱۴	۰/۶۸۰	۰/۷۲۱	۰/۶۶۲

بحث

این پژوهش با هدف تعیین ساختار عاملی و اعتباریابی مقیاس بهزیستی روان‌شناختی Ryff در کودکان کار انجام شد. تعیین اعتبار محتوایی، در این پژوهش با محاسبه نسبت روایی محتوایی و شاخص روایی محتوایی صورت گرفت که نتایج نشان داد که مقیاس بهزیستی روان‌شناختی Ryff ۱۸-آیتمی از روایی محتوایی قابل قبولی برخوردار است. این یافته با سایر یافته‌ها همسو بود [۳۷-۴۴].

در پژوهش حاضر برای بررسی روایی همگرایی مقیاس، از پرسش‌نامه شادکامی آکسفورد و پرسش‌نامه ویژگی‌های روان‌شناسی مثبت استفاده شد. نتایج حاکی از آن بود که بین این دو پرسش‌نامه، همبستگی مثبت و معنی‌داری وجود داشت؛ بنابراین می‌توان چنین استدلال کرد که با افزایش نمرات پرسش‌نامه شادکامی آکسفورد و پرسش‌نامه ویژگی‌های روان‌شناسی مثبت، نمرات مقیاس بهزیستی روان‌شناختی Ryff ۱۸-آیتمی نیز افزایش می‌یابد این یافته با یافته Bayani همسو بود [۲۸].

در این مطالعه، برای بررسی ساختار عاملی مقیاس از روش تحلیل عاملی اکتشافی (روش مؤلفه‌های اصلی با چرخش) استفاده شد. نتایج حاصل از تحلیل عامل اکتشافی نشان داد که مقیاس بهزیستی روان‌شناختی Ryff ۱۸-آیتمی از شش مقیاس‌های ۱- هدفمندی در زندگی، ۲- تسلط بر محیط، ۳- ارتباط مثبت با دیگران، ۴- پذیرش خود، ۵- رشد شخصی و ۶- استقلال تشکیل شده است که در مجموع این سه عامل ۷۳/۷۵ درصد از واریانس کل مقیاس بهزیستی روان‌شناختی Ryff ۱۸-آیتمی را تبیین می‌کند این یافته با سایر یافته‌ها همسو بود [۳۸-۴۴]. ولی این یافته با یافته Moltafet [۳۶]، همسویی ندارد که تعداد سه مؤلفه برای این مقیاس را تأیید نموده است. علت عدم همسویی احتمالاً به دلیل انجام مطالعه در نمونه‌های متفاوت و همچنین میزان دقت در پاسخ دادن به سؤالات پرسش‌نامه توسط نمونه‌ها بوده است. نتایج مربوط به پایایی نشان داد که آلفای کرونباخ کل پرسش‌نامه ۷۹ درصد است این یافته با سایر یافته‌ها همسو بود [۲۸، ۳۸، ۴۵].

تحلیل روایی سازه پرسش‌نامه از طریق روش تحلیل عاملی تأییدی نشان داد که شاخص‌های برازش مدل از مقادیر مطلوبی برخوردار هستند که حاکی از تأیید ساختار شش عاملی مقیاس بهزیستی روان‌شناختی Ryff ۱۸-آیتمی بود این یافته با سایر یافته‌ها همسو بود [۴۵، ۳۹-۳۸، ۲۸].

همان‌طور که قبلاً ذکر شد، ابزار معتبری برای اندازه‌گیری بهزیستی روان‌شناختی کودکان کار در ایران وجود ندارد. یکی از ابزارهای پیش‌رو، بر اساس نظریه روان‌شناسی، برای ارزیابی بهزیستی روان‌شناختی مقیاس ۱۸ آیتمی Ryff است. نتایج پژوهش حاضر نشان داد که مقیاس بهزیستی روان‌شناختی Ryff ۱۸-آیتمی از ویژگی‌های روان‌سنجی مطلوبی برخوردار است. با توجه به اهمیت مقیاس بهزیستی روان‌شناختی Ryff ۱۸-آیتمی و ارتباط آن با حوزه‌های مختلف آسیب‌شناسی، می‌توان از این مقیاس به‌منظور اهداف پژوهشی و عملکردی بهره برد.

یافته‌های این پژوهش را می‌توان پیامی امیدوارکننده برای محققانی دانست که سعی می‌کنند چارچوب نظری Ryff را در مورد بهزیستی روان‌شناختی در نوجوانان به کار ببرند. با این وجود، با توجه به تفاوت فرهنگی شهر بندرعباس و سایر شهرهای ایران لازم است مقیاس آن با نمونه‌هایی از کودکان کار در سایر شهرهای ایران صورت گیرد.

این مطالعه دارای محدودیت‌هایی است که شرکت کنندگان منحصرأ کودکان کار شهر بندرعباس بودند. بنابراین،

یافته‌های ما ممکن است به غیر از این کودکان در محیط‌های دیگر یا به جمعیت عمومی تعمیم داده نشود. همچنین عدم تکمیل بعضی از قسمت‌های پرسش‌نامه توسط نمونه مورد بررسی از دیگر محدودیت‌های این مطالعه بود. با توجه به این‌که بسیاری از کودکان کار مهاجرانی هستند که از کشور افغانستان به واسطه نا امنی‌های ایجاد شده به کشور ایران آمده‌اند و از اعضاء این تحقیق نیز هستند، پیشنهاد می‌گردد از این ابزار در کودکان کار سایر کشورهای فارسی زبان نیز برای ارزیابی بهزیستی روان‌شناختی استفاده گردد.

نتیجه‌گیری

با توجه به تأیید مدل شش عاملی Ryff از بهزیستی روان‌شناختی می‌توان گفت که با این مقیاس جنبه‌های مختلف عملکرد مثبت را به‌طور جامع در کودکان کار ارزیابی نمود و همین‌طور با کمک نتایج این پژوهش یک چارچوب نظری امیدوارکننده برای بررسی بهزیستی روان‌شناختی در کودکان ارائه نمود. از طرفی، با توجه به این‌که اولین بار است این مقیاس در کودکان کار صورت می‌گیرد در تحقیقات آینده این مدل در جوامع دیگر نیز اعتباریابی گردد.

تشکر و قدردانی

نویسندگان بر خود لازم می‌دانند از کلیه کودکان کار شهر بندرعباس به جهت همکاری در این پژوهش تقدیر و تشکر نمایند.

References

- [1] Owoyomi AV. Parental Educational Status and Child Labour: Implication for Sustainable Child Development in Lagos Metropolis, Nigeria. *Int J Soc Sci Educ Stud* 2018; 4(5): 9-20.
- [2] Srivastava RN. Children at work, child labor and modern slavery in India: an overview. *Indian Pediatr* 2019; 56(8): 633-8.
- [3] Ibrahim A, Abdalla SM, Jafer M, Abdelgadir J, de Vries N. Child labor and health: a systematic literature review of the impacts of child labor on child's health in low- and middle-income countries. *J Publ Health* 2018; 41(1): 18-26.
- [4] Latham-Sprinkle J, David F, Bryant K, Larsen J. Migrants and their vulnerability to human trafficking, modern slavery and forced labour. 2019; 1-112.
- [5] Freedson J. Children's Right to be heard: We're talking: are you listening. *Joining Forces* 2021: 1-15.
- [6] Platt VB, Guedert JM, Coelho EBS. Violence Against Children And Adolescents: Notification And Alert In Times Of Pandemic. *Rev Paul Pediatr* 2021; 30(39): 45-62.
- [7] Unicef. Prevention, Identification, Reporting And Referral Of Cases Of Violence Against Children. *Overview Of State Response Mechanisms* 2018.
- [8] Rudo ZH, Powell DS, Dunlap G. The effects of violence in the home on children's emotional, behavioral, and social functioning: A review of the literature. *J Emot Behav Disord* 1998; 6(2): 94-113.
- [9] Unicef. Child labour rises to 160 million – first increase in two decades. Child Labour: Global estimates 2020. *Trends and the Road Forward* 2021.
- [10] Wanzila I, Nairobi K. UN warns of rising child labor; 160 million children were forced to work in 2020. *Euronews* 2021; 1(1): 1-15.
- [11] Mohammadi Soliemani A. Statistics of working children in Iran between 3 to 7 million people / hard times of small breadwinners. *Shahraranews*, 2020; 14(1): 1-5. [Farsi]

- [12] Ghasemzadeh F. Tehran street Children. *Soc welf* 2003; 2(7): 249-63. [Farsi]
- [13] Gassman-Pines A, Ananat E, Fitz-Henley J. COVID-19 Crisis Impacts on Parent and Child Psychological Well-being. *Pediatr* 2020; 14(6): 89-102.
- [14] Seigfried-Spellar KC. Assessing the Psychological Well-being and Coping Mechanisms of Law Enforcement Investigators vs. Digital Forensic Examiners of Child Pornography Investigations. *J Polic Crim Psychol* 2018; 33(3): 215-26.
- [15] Tehrani N. Psychological well-being and workability in child abuse investigators. *Occup Med* 2018; 68(3): 165-70.
- [16] Dursun OB, Sener MT, Esin IS, Ançi Y, Yalin Sapmaz Ş. Does working with child abuse cases affect professionals' parenting and the psychological well-being of their children?. *J Trauma Dissociation* 2014; 15(5): 557-71.
- [17] López J, Perez-Rajo G, Noriega C, Carretero I, Velasco C, Martinez-Huertas JA, et al. Psychological well-being among older adults during the COVID-19 outbreak: a comparative study of the young-old and the old-old adults. *Int Psychogeriatr* 2020; 32(11): 1365-70.
- [18] Bryant G, Heard H, Watson J. Measuring Mental Wellbeing in Children and Young People. Public Health England Wellington House, The National Mental Health, Dementia and Neurology Intelligence Network 2015.
- [19] Mandegar S. Investigating the legal aspect of the situation of working, street and peddled and homeless children Studies in political science. *J law Jurisprudence* 2017; 19(3): 167-76. [Farsi]
- [20] Pilan BS, Ozbaran B, Celik D, Ozcan T, Ozen S, Gokşen D, et al. Quality of Life and Psychological Well-being in Children and Adolescents with Disorders of Sex Development. *J Clin Res Pediatr Endocrinol* 2021; 13(1): 23-36.
- [21] Vameghi M, Roshanfekar P, Dejman M, Rafie H, Forouzan A. An Assessment of Street Children and Their Working Characteristics in Tehran. *J Soc Probl Iran* 2015; 6(2): 391-416. [Farsi]

- [22] Ryff CD. Happiness is everything, or is it? Explorations on the meaning of psychological well-being. *J Personal Soc Psychol* 1989; 10(69): 57-81.
- [23] Ryff CD, Keyes CLM, Hughes DL. Status inequalities, perceived discrimination, and eudaimonic well-being: do the challenges of minority life hone purpose and growth?. *J Health Soc Behav* 2003; 91(3): 244-75.
- [24] Ryff C, Keyes C. The Structure of Psychological Well-Being Revisited. *J Personal Soc Psychol* 1995; 7 (19): 27-69.
- [25] Springer KW, Hauser RM. An assessment of the construct validity of Ryff's Scales of Psychological Well-Being: Method, mode, and measurement effects. *Soc Sci Res* 2006; 35(4): 1080-9.
- [26] Sanjari S, Rafaati F, Kamali A, Mohamadisoleymani M. Construction Standardization ability to prevent HIV test. *Psychom* 2018; 6(24): 107-18. [Farsi]
- [27] Sanjari S, Mohammidi Soleimani M, Keramat A. Development and validation of an electronic scale of sexual violence experiences in Iranian women. *Crescent J Med Biol Sci* 2018; 8(4): 15-28. [Farsi]
- [28] Bayani AA, Mohammad Koochekya A, Bayani A. Reliability and Validity of Ryff's Psychological Well-being Scales. *Iranian J Psychiatry Clin Psychol* 2008; 14(2): 146-51. [Farsi]
- [29] Argyle M, Lu L. The happiness of extraverts. *Personal Individ Differ* 1990; 11(10): 1011-7.
- [30] Alipoor A, Noorbala AA. A Preliminary Evaluation of the Validity and Reliability of the Oxford Happiness Questionnaire in Students in the Universities of Tehran. *Iranian J Psychiatry Clin Psychol* 1999; 5(1): 55-66. [Farsi]
- [31] Rashid T. Positive psychotherapy. *Pursuing Hum Flourishing* 2008; 4(1): 188-217.
- [32] Ghorbani Z, Banijamali SH, Ameri F, Khosravi Z, Dehshiri Gh. Investigating Psychometric Properties of the Persian Version of Positive Psychotherapy Inventory. *Posit Psychol Res* 2015; 1(2): 15-26.
- [33] Sanjari S, Kamali A, Amirfakhraei A, Mohammadi Soleimani MR, Karimi Afshar E. Construction and Validation of a Self-report violence Scale in Iranian

- women. *J Fundament Ment Health* 2021; 23(4): 49-62. [Farsi]
- [34] Sanjari S, Rafati F, Amirfakhraei A, Mohammadi Soleimani MR, Afshar EK. Evaluation of Factor Structure and Validation of Electronic form of CAQ Fear of Delivery Questionnaire in Pregnant Women. *J Health Psychol* 2021; 10 (38): 57-70. [Farsi]
- [35] Lawshe CH. A Quantitative Approach to Content Validity. *Personal Psychol* 2006; 7(5): 563-76.
- [36] Moltafet G. Investigate Psychometric Evaluation of Ryff's psychological well-being scale in Gifted High School Students: reliability, validity and factor structure. *Journal Educ Meas* 2017; 7(27): 103-19. [Farsi]
- [37] Browne MW, Cudeck R. Alternative Ways of Assessing Model Fit. *Sociol Methods Res* 1992; 21(2): 23-58.
- [38] Abbott RA, Ploubidis GB, Huppert FA, Kuh D, Wadsworth MEJ, Croudace TJ. Psychometric evaluation and predictive validity of Ryff's psychological well-being items in a UK birth cohort sample of women. *Health Qual Life Outcomes* 2006; 4(2): 76-90.
- [39] Fernandes HM, Vasconcelos-Raposo J, Teixeira CM. Preliminary analysis of the psychometric properties of Ryff's scales of psychological well-being in Portuguese adolescents. *Spanish J Psychol* 2010; 13(2): 1032-43.
- [40] Triado C, Villar F, Solé C, Celdrán M. Construct validity of Ryff's Scale of Psychological Well-being in Spanish older adults. *Psychol Rep* 2007; 100(3): 1151-64.
- [41] Gao J, McLellan R. Using Ryff's scales of psychological well-being in adolescents in mainland China. *BMC Psychol* 2018; 6(1): 17-34.
- [42] Calderon JR, Kim G, Ratsameemonthon C, Pupanead S. Assessing the Adaptation of a Thai Version of the Ryff Scales of Psychological Well-Being: A PLS-SEM Approach. *Psychol* 2020; 11(2): 1037-50.
- [43] Wilson RS, Boyle PA, Segawa E, Yu L, Begeny CT, Anagnos SE, et al. The influence of cognitive decline

- on well-being in old age. *Psychol Aging* 2013; 28(2): 304-13.
- [44] Khanjani M, Shahidi S, Mazaheri JFMA, Shokri O. Factor structure and psychometric properties of the Ryff's scale of Psychological well-being, short form (18-item) among male and female students. *Thought Behav Clin Psychol* 2014; 9(32): 27-36. [Farsi]
- [45] Leite A, Ramires A, Moura AD, Souto T, Maroco J. Psychological well-being and health perception: predictors for past, present and future. *Arch Clin Psychiatry* 2019; 46(1): 53-60

Investigation of Factor Structure and Validation of Ryff's Psychological Well-Being Scale in Working Children in the Corona Crisis: A Descriptive Study

Bitā Torabi^۱, Azita Amirfakhraei^۲, Parvin Rezaei Gazaki^۳, Mohammad Reza Mohammadi Soleimani^۴

Received: 27/12/21 Sent for Revision: 10/01/22 Received Revised Manuscript: 20/04/22 Accepted: 24/04/22

Background and Objectives: The corona crisis has led to an increase in working children who have poor psychological well-being. Therefore, the aim of this study was to determine the factor structure and validation of the Ryff's Psychological Well-being Scale in working children.

Materials and Methods: This research was a descriptive study performed by structural equation modeling. The statistical population included all working children in Bandar Abbas in 2021. The sample size was determined based on psychometric criteria to be 80 for the predictive validity section and 100 for the convergence validity section. Samples were selected by random sampling method. Research data were collected through three questionnaires of Ryff's Psychological Well-Being (1989), Oxford Happiness (1990), and Positive Psychology Characteristics Questionnaire (2008) in the printed and electronic forms by sending the questionnaire link to the participants' mobile phones. To evaluate the validity of the scale, content validity, convergence, and factor analysis methods were used. The reliability of the scale was assessed by internal consistency methods and the split-half reliability (halving).

Results: The results of exploratory factor analysis showed that the researcher-made questionnaire consists of six factors and has a good validity and reliability. Confirmatory factor analysis also confirmed the six-factor model. This questionnaire was administered along with the Oxford Happiness Questionnaire and the Positive Psychological Characteristics Questionnaire, which had a good reliability and validity with 18 items ($p < 0.001$).

Conclusion: The 18-item Ryff's Psychological Well-Being Scale can be used to assess psychological well-being in working children.

Key words: Well-being psychology, Working children, Factor analysis, Validation

Funding: This study did not have any funds.

Conflict of interest: None declared.

Ethical approval: The Ethics Committee of Azad University of Bandarabbas approved the study (IR.IAU.BA.REC.1400.008).

How to cite this article: Torabi Bitā, Amirfakhraei Azita, Rezaei Gazaki Parvin, Mohammadi Soleimani Mohammad Reza. Investigation of Factor Structure and Validation of Ryff's Psychological Well-Being Scale in Working Children in the Corona Crisis: A Descriptive Study. *J Rafsanjan Univ Med Sci* 2022; 21 (02): 149-64. [Farsi]

1- PhD Student in General Psychology, Bandar Abbas Branch, Islamic Azad University, Bandar Abbas, Iran

2-Assistant Prof., Dept. of Psychology, Bandar Abbas Branch, Islamic Azad University, Bandar Abbas, Iran, ORCID: 00000002148204566 (Corresponding Author) Tel: (076)33677508, Fax: (076)33677508, E-mail: amirfakhra.az26@gmail.com

3- Assistant Prof., General Dept., School of Medicine, Hormozgan University of Medical Sciences, Bandar Abbas, Iran

4- Assistant Prof., Dept. of Psychology, Kerman Branch, Islamic Azad University, Kerman, Iran